Evropski parlament
2019-2024

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve

2022/2188(INI)

19.7.2023

MNENJE

Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve

za Odbor za zunanje zadeve in Odbor za mednarodno trgovino

o poročilu o izvajanju sporazuma o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom
(2022/2188(INI))

Pripravljavec mnenja (*): Dragoş Pîslaru

(*) Postopek s pridruženimi odbori – člen 57 Poslovnika

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve poziva Odbor za zunanje zadeve in Odbor za mednarodno trgovino kot pristojna odbora, da v svoj predlog resolucije vključita naslednje pobude:

– ob upoštevanju Sporazuma o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska na drugi strani[1],

– ob upoštevanju Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo[2],

– ob upoštevanju poročila Evropske komisije z dne 24. marca 2022 o izvajanju in uporabi Sporazuma o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska, 1. januar–31. december 2021 (COM(2022)0126),

– ob upoštevanju poročila Evropske komisije z dne 15. marca 2023 o izvajanju in uporabi Sporazuma o trgovini in sodelovanju med Evropsko unijo ter Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska, 1. januar–31. december 2022 (COM(2023)0118),

– ob upoštevanju Evropske konvencije o človekovih pravicah,

– ob upoštevanju Evropske socialne listine,

– ob upoštevanju konvencij in protokolov Mednarodne organizacije dela (MOD), zlasti njenih temeljnih instrumentov,

– ob upoštevanju skupne izjave zunanjega ministra Združenega kraljestva in podpredsednika Evropske komisije Šefčoviča z dne 24. marca 2023 o izidu desete seje skupnega odbora za sporazum o izstopu in druge seje partnerskega sveta za sporazum o trgovini in sodelovanju,

A. ker trgovino in sodelovanje med EU in Združenim kraljestvom od 1. januarja 2021 ureja sporazum o trgovini in sodelovanju med EU in Združenim kraljestvom; ker je bil institucionalni okvir sporazuma o trgovini in sodelovanju dokončan in se je začel v celoti uporabljati leta 2022;

B. ker je v sporazumu o trgovini in sodelovanju določena koordinacija sistemov socialne varnosti, da bi zaščitili pravice socialne varnosti oseb, ki se po 1. januarju 2021 selijo med EU in Združenim kraljestvom; ker so v sporazumu določeni tudi enaki konkurenčni pogoji za zagotovitev poštene konkurence z ohranjanjem visoke ravni varstva na številnih področjih, vključno s socialnimi pravicami in pravicami delavcev, z zavezujočimi mehanizmi izvrševanja in reševanja sporov, ki zagotavljajo skladnost s

[1] UL L 149, 30.4.2021, str. 10.
[2] UL C 384I, 12.11.2019, str. 1.

predpisi;

C. ker so temeljne pravice do organiziranja, kolektivnih pogajanj in kolektivnega ukrepanja zapisane v mednarodnem pravu in neločljivo povezane z zagotavljanjem trajnostnega razvoja in enakih konkurenčnih pogojev, kot je določeno v sporazumu o trgovini in sodelovanju;

D. ker sporazum o trgovini in sodelovanju vsebuje poglavje o malih in srednjih podjetjih (MSP), ki priznava potrebo po odprtem in varnem trgu za podjetja, med njimi tudi MSP, ter si prizadeva v procesu izvajanja upoštevati njihove potrebe, da bi lahko izkoristila njegove prednosti;

1. poudarja, kako pomembno je močno sodelovanje civilne družbe EU in Združenega kraljestva, vključno z organizacijami delodajalcev ter sindikati, pa tudi nevladnimi organizacijami, pri izvajanju sporazuma o trgovini in sodelovanju v skladu s členoma 13 in 14 sporazuma; je seznanjen s srečanji notranje svetovalne skupine EU v zvezi s tem in pozdravlja prvo sejo foruma civilne družbe, ki je potekalo oktobra 2022; poudarja, da je pomembno nadaljevati dialog in sodelovanje;

2. z zadovoljstvom ugotavlja, da izvajanje Protokola o koordinaciji sistemov socialne varnosti v okviru sporazuma o trgovini in sodelovanju doslej ni bilo problematično in da v letih 2021 ali 2022 ni bilo ugotovljenih nobenih strukturnih težav; poudarja pa, kako pomemben je dinamičen protokol, ki se ga usklajuje s pregledi uredb o koordinaciji sistemov socialne varnosti;

3. ugotavlja, da je Specializirani odbor za koordinacijo sistemov socialne varnosti leta 2021 sprejel spremembe prilog k Protokolu v potrditev, da države članice delavcem, napotenim v Združeno kraljestvo ali iz njega, še naprej omogočajo, da zanje velja zakonodaja s področja socialne varnosti države pošiljateljice pod posebnimi pogoji; nadalje ugotavlja, da so bili leta 2022 sprejeti pripravljalni ukrepi za izvajanje finančnih določb o povračilu stroškov zdravstvenih storitev, ki jih namesto pristojne države zagotovi druga država;

4. pozdravlja sprejetje Sklepa št. 1/2023 Specializiranega odbora za koordinacijo sistemov socialne varnosti o odobritvi uporabe elektronske izmenjave informacij o socialni varnosti (EESSI) v okviru sporazuma o trgovini in sodelovanju[3], kar zadeva Protokol, ter njegovo stališče, da bi bilo treba ustrezne dele sklepov in priporočil Upravne komisije za koordinacijo sistemov socialne varnosti uporabiti v okviru Protokola na podlagi priporočila Specializiranega odbora[3]; znova poziva države članice, naj poskrbijo, da bo začel sistem EESSI čim prej delovati s polno paro, in izkoristijo priložnosti, ki jih ponujajo obstoječi skladi EU, da bi začeli v celoti izvajali EESSI in dodatno digitalizirali javno upravo;

5. opozarja, da sporazum o trgovini in sodelovanju zahteva, da gospodarsko partnerstvo med obema stranema temelji na enakih konkurenčnih pogojih za odprto in pošteno konkurenco, trgovina in naložbe pa morajo potekati na način, ki spodbuja trajnostni razvoj, vštevši gospodarski in socialni razvoj ter varstvo okolja; ugotavlja, da sta se v

[3] Začasni dnevni red tretje seje Specializiranega odbora za koordinacijo sistemov socialne varnosti, London, junij 2023.

skladu s členom 355 obe strani zavezali, da bosta ohranili in izboljšali svoje standarde na področjih iz naslova XI;

6. izraža zaskrbljenost zaradi nedavnih dogodkov, ki bi lahko ogrozili določbe o enakih konkurenčnih pogojih iz sporazuma o trgovini in sodelovanju na delovnem in socialnem področju v Združenem kraljestvu; v zvezi s tem močno obžaluje, da je bila julija 2022 razveljavljena prepoved, da bi agencije za zaposlovanje omogočale najem začasnih uslužbencev, ki bi nadomestili delavce, ki sodelujejo v sindikalnih akcijah, saj to ogroža pravico delavcev do kolektivnih ukrepov, vključno s stavko; poziva vlado Združenega kraljestva, naj sprejme potrebne ukrepe za spoštovanje načel enakih konkurenčnih pogojev iz členov sporazuma o trgovini in sodelovanju;

7. nadalje poudarja, da v Združenem kraljestvu vzbujajo zaskrbljenost nekateri zakonodajni predlogi, ki pa še niso bili sprejeti, na primer zakon o ohranjenem pravu EU (preklic in reforma), zakon o stavkah (minimalne ravni storitev) ter zakon o varstvu podatkov in digitalnih informacijah (št. 2); poudarja, da bi lahko imeli ti predlogi, če bodo sprejeti, resne posledice za pravice delavcev, zlasti temeljno pravico do svobode združevanja in organiziranja ter pravico do kolektivnih pogajanj in kolektivnih ukrepov, tudi pravico do stavke, prav tako pa bi postavili pod vprašaj zaveze Združenega kraljestva v okviru sporazuma o trgovini in sodelovanju; v zvezi s tem pozdravlja odločitev vlade Združenega kraljestva, da ne bo sprejela zakona o pravicah;

8. opozarja, da je varstvo pravic delavcev bistveno za ohranjanje enakih konkurenčnih pogojev in trajnostnega razvoja, kot je med drugim določeno v členih 355, 386, 387, 399 in 524 sporazuma o trgovini in sodelovanju; poziva Komisijo, naj pozorno spremlja razvoj dogodkov v zvezi s tem in uporabi vsa razpoložljiva sredstva za obravnavo morebitnih pomislekov, ki bi jih sprejetje teh predlogov lahko povzročilo v zvezi z uporabo poglavja 6 naslova XI, vključno z dialogom v partnerskem svetu in specializiranih odborih, posvetovanjem z notranjo svetovalno skupino EU in po potrebi uporabo mehanizmov za reševanje sporov iz člena 389;

9. ugotavlja, da je vlada Združenega kraljestva junija 2021 napovedala, da namerava ustanoviti enoten izvršilni organ za pravice iz delovnega razmerja za izvajanje centraliziranega nadzora nad svojim delovnim pravom[4], da bi izboljšali usklajevanje in učinkovitost obstoječih organov ter razširili izvrševanje na nova področja; vendar ugotavlja, da doslej ni bil dosežen nadaljnji napredek v zvezi s predlogom; poziva Komisijo, naj še naprej pozorno spremlja izvrševanje ustreznih delovnih in socialnih standardov, kot je določeno v sporazumu o trgovini in sodelovanju, pa tudi razvoj dogodkov v zvezi s tem, prav tako pa naj si v sodelovanju z vlado Združenega kraljestva še naprej prizadeva za popolno skladnost s sporazumom o trgovini in sodelovanju;

10. močno obžaluje, da je Združeno kraljestvo leta 2021 diskriminiralo delavce iz petih držav članic EU v zvezi z znižanimi pristojbinami za vizume za delo za daljši čas; obžaluje tudi, da se je Združeno kraljestvo po tem odpovedalo členu 18(2) Evropske

[4] Oddelek za gospodarstvo, energijo in industrijsko strategijo, Združeno kraljestvo. Establishing a new single enforcement body for employment rights (Ustanovitev enotnega izvršilnega organa za pravice iz delovnega razmerja), 2021.

socialne listine in posledično odpravilo znižanje pristojbin za delovne vizume za vse državljane EU od februarja 2022 naprej; poziva Komisijo, naj s tem v zvezi sprejme vse potrebne ukrepe in to vprašanje še naprej izpostavlja na Partnerskem svetu in Specializiranem trgovinskem odboru za enake konkurenčne pogoje za odprto in pošteno konkurenco in trajnostni razvoj;

11. poziva EU in Združeno kraljestvo, naj preučita možnosti za nadaljnje sodelovanje in izmenjavo dobre prakse na področju zaposlovanja in socialne zaščite; priznava, da obstaja potencial za medsebojno sodelovanje, s katerim bi izboljšali izvajanje in izvrševanje politik zaposlovanja ter podjetjem in delavcem v EU in Združenem kraljestvu omogočili pošteno konkurenco in rast.

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Člen 58 – Postopek s skupnimi sejami odborov Datum razglasitve na zasedanju	15.12.2022
Datum sprejetja	18.7.2023
Izid končnega glasovanja	+: 34 –: 1 0: 5
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Atidže Alieva-Veli (Atidzhe Alieva-Veli), Marc Angel, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, David Casa, Ilan De Basso, Jarosław Duda, Cindy Franssen, Chiara Gemma, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Irena Joveva, Katrin Langensiepen, Elena Lizzi, Sara Matthieu, Max Orville, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoş Pîslaru, Elżbieta Rafalska, Daniela Rondinelli, Pirkko Ruohonen-Lerner, Mounir Satouri, Romana Tomc, Nikolaj Villumsen, Maria Walsh, Stefania Zambelli, Tomáš Zdechovský
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Alex Agius Saliba, Carmen Avram, Gheorghe Falcă, Aurore Lalucq, Evelyn Regner
Namestniki (člen 209(7)), navzoči pri končnem glasovanju	Andrej Novakov (Andrey Novakov), Carina Ohlsson, Helmut Scholz, Ralf Seekatz

POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

34	+
PPE	David Casa, Jarosław Duda, Gheorghe Falcă, Cindy Franssen, Andrej Novakov (Andrey Novakov), Ralf Seekatz, Romana Tomc, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Renew	Atidže Alieva-Veli (Atidzhe Alieva-Veli), Sylvie Brunet, Jordi Cañas, Irena Joveva, Max Orville, Dragoş Pîslaru
S&D	Alex Agius Saliba, Marc Angel, Carmen Avram, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Ilan De Basso, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Aurore Lalucq, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Daniela Rondinelli
The Left	Helmut Scholz, Nikolaj Villumsen
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Sara Matthieu, Kira Marie Peter-Hansen, Mounir Satouri

1	-
ID	Dominique Bilde

5	0
ECR	Chiara Gemma, Elżbieta Rafalska, Pirkko Ruohonen-Lerner
ID	Elena Lizzi, Stefania Zambelli

Uporabljeni znaki:
+ : za
- : proti
0 : vzdržani